

Els límits en la fixació gràfica dels topònims en català

XAVIER RULL
Edició de l'autor
Tarragona 2021
610 pàgines

Xavier Rull (Falset, 1972), professor de la Universitat Rovira i Virgili, acaba de publicar un gruixut volum titulat *Els límits en la fixació gràfica dels topònims en català*, que considero, sens dubte, una valuosa aportació a la toponímia de la nostra llengua.

El primer mèrit que cal atribuir a aquesta obra és la seva ingent i rigorosa documentació. La llista de llibres, revistes i llocs web consultats —i en gran part citats en el cos del text— és llarguíssima: ocupa les pp. 527-609 del volum, o sigui un total de vuitanta-dues planes. Val a dir que entre les revistes hi figura sovint LLENGUA NACIONAL, concretament pels articles que hi publicà el nostre consoci Carles Domingo i Francàs sobre noms geogràfics. De fet, Rull havia col·laborat també amb la nostra revista en els anys 2000-2005. Personalment, li agraeixo l'atenció que dedica a consideracions meves sobre el tema estudiat per ell i repartides en diferents manuals publicats entre els anys 1989 i 1998.

El segon mèrit a destacar és la seva exhaustivitat. Sobre la qüestió que estudia, no se'n descuida cap aspecte. Jo, tot llegint l'obra, pensava si tractaria determinats punts molt concrets. Doncs sí, els tracta tots. Per altra banda, la seva recerca abasta el domini lingüístic català sencer, exceptuant l'Alguer. Els exemples de fets toponomàstics són nombrosíssims: del Principat, del País Valencià, de les Balears, de la Catalunya

del Nord, d'Andorra i de la Franja, exemples que sempre localitza amb precisió. Penso que hi deu haver esmerçat una enorme quantitat de temps i una formidable energia.

I el tercer mèrit que voldria subratllar és l'equanimitat doctrinal. En efecte, tot estudiant els problemes de la fixació gràfica dels nostres topònims, l'autor presenta les diferents opcions amb objectivitat i a continuació explica les seves preferències, que sempre argumenta. En aquest sentit, l'obra que ressenyo serà útil per a les diverses autoritats que intervenen en la fixació de la toponímia, com també per als escriptors i per als usuaris de la llengua en general.

Deixeu-me anotar un parell de detalls que m'han interessat, entre molts altres. A la p. 43 diu: «és millor *cala Bóta* que no pas *cala Bota*, perquè hi ha una pedra en forma de tonell i no de calçat», exemple que demostra la necessitat dels accents diacrítics, desencertadament (segons el parer de molts) suprimits en gran part, recentment, per l'autoritat acadèmica. I a la p. 164 diu: «... apareix escrit així en moltes aplicacions internetiques», frase en què l'autor fa servir el neologisme *internètic -ca*, adjectiu que jo no havia vist encara usar però que sembla necessari.

Com és inevitable en una obra tan complexa i voluminosa, s'hi han esmunyit algunes errates, també algun error o deficiència i s'hi troben algunes opinions de l'autor discutibles (p.e., a la p. 184, últim paràgraf [sobre la presència o no de l'article davant determinats topònims], i a les pp. 202-203, final de la primera i començament de la segona [sobre l'aglutinació o no de l'article salat que precedeix alguns noms de lloc]). Esperem que les lleus defectuositats d'aquest estudi podran ser esmenades en futures edicions, futures edicions que certament es mereix aquesta valuosa aportació a la toponímia catalana.■

JOSEP RUAIX I VINYET